Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia:
Brașov. piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet,
INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele Birouri de anunciuri: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik*, *J. Dannebcr*, în Budapesta: *A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann.*
Prețul inserțiunilor: o seria garmond pe o colonă 6 cr. și 30cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LIX.

„Gazeta“ iese în fiă-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șese lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an [illegible] franci, pe șése lunĭ [illegible] fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare, Tergul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 111. Brașov, Luni-Marțĭ, 21 Maiŭ (2 Iunie) 1896.

Din causa sfintei sĕrbătorĭ diarul nu va apăré până Mercurĭ séra.

Conflict bisericesc în România.

In ḑilele din urmă ni-au sosit una după alta scirĭ fórte sensaționale din Bucurescĭ. Ele tractéză despre nisce evenimente pe terenul cultural și bisericesc, carĭ, cu durere trebue s'o spunem, în orĭ-ce lumină s'ar presenta, nu sunt de natură de-a contribui la înălțarea vaḑei și prestigiului țĕrii.

Acéstă impresiune am primit'o mai întâiŭ, când am aflat despre cele ce se petrec în sînul Ligei culturale.

Conflictele iscate pe acest terĕm, menit a uni gândirile și simțirile tuturor Românilor, sunt încă în crescere și se înăspresc pe ḑi ce merge, — când étă, că o nouă furtună se descarcă asupra țĕrii din norii grei ai politicei militante de partid.

E vorba de casul ne mai pomenit în istoria țĕrii în timpurĭ normale, adecă de suspendarea și darea în judecată a Metropolitului Primat.

Acéstă furtună s'a descărcat c'o iuțélă atât de mare asupra bisericei autocefale din România, încât chiar și publicul din Bucurescĭ a fost surprins de ea. Casul fiind atât de însemnat, voim sĕ dăm aicĭ cetitorilor noștri unele deslușirĭ asupra genesei lui.

Curênd după venirea la putere a actualului cabinet, în Octomvre anul trecut, s'a deschis o campaniă ḑiaristică în contra Metropolitului-Primat Ghenadie Petrescu, avênd de scop a sgudui posiția lui prin învinuirile, ce i-se aduceau. Décă adevĕrate sunt séu nu aceste învinuirĭ, vor avé sĕ decidă autoritățile competente bisericescĭ și civile, conform legii Sf. Sinod. Ceea-ce însĕ trebue sĕ se constate este, ca acéstă campaniă ḑiaristică a fost sprijinită de astă-dată, pe sub mână, de către majoritatea episcopilor și archiereilor, carĭ fac parte din St. Sinod.

Și aicĭ dăm de următórea caracteristică aparițiune. Pe timpul guvernului trecut conservator, o minoritate a Sf. Sinod, care susținea legăturĭ strînse cu oposiția liberală, căuta sĕ pună bețe în róte lucrărilor Sinodului, arangiând chiar un fel de grevă. In urma acéstă guvernul a luat mĕsurĭ legislative pentru a face cu neputință în viitor asemenĭ greve din partea unei minorităț̆i.

De rêndul acesta însĕ, cu ocasiunea convocărei Sf. Sinod la 1 Maiŭ st. n. anul curent, s'a întêmplat o altfel de grevă, lipsind adecă majoritatea membrilor Sinodului cu intențiune dela ședințe. La prima ședință conchemată de Metropolitul-Primat au fost de față numai 6 prelațĭ din 16; la a doua ședință chiar numai patru prelațĭ, așa că nu s'a putut lucra nimic. Metropolitul Primat se plânse în urma acésta la ministerul cultelor, rugându-se ca sĕ obțină dela rege Mesagiul de închidere a sesiunei St. Sinod. Ministrul rĕspunse, că înainte de a solicita Mesagiul de închidere, va cerceta causele, carĭ au produs acéstă stare de lucrurĭ jignitóre. La 7 Maiŭ s'a convocat a treia ședință și éră̆șĭ au lipsit 12 prelațĭ. Metropolitul-Primat se adreséză din nou ministrului, arătându-i, că prin absentările acestea se împiedecă în mod vinovat Sf. Sinod de a lucra.

In fine ministrul rógă pe Metropolit sĕ convóce o nouă ședință pe ḑiua de 17 Maiŭ, ḑicênd, că episcopii sunt în Bucurescĭ și aștéptă sĕ fiă convocațĭ la ședințe pentru a arăta causele absențel lor dela primele trei întrunirĭ. Metropolitul stărue pentru închiderea Sinodului, ér în 17 Maiŭ se ține ședința acestuia, însĕ fără sĕ fiă convocată de Metropolitul-Primat. In acéstă ședință s'a decis darea lui în judecată.

Pe basa actului de acusațiune al Sinodului, despre care facem amintire mai jos, a urmat apoi suspendarea Metropolitului și numirea unei locotenențe metropolitane. Actele privitóre la aceste procederĭ sunt publicate în „Monitorul Oficial“. Ceea-ce trebue sĕ mai însemnăm aicĭ este, că Metropolitul declară procederea Sinodului și a guvernului de ilegală.

Numai cu îngrijire póte sĕ privéscă fie-care Român la frământările triste, ce le-au produs și le vor produce încă în țéră aceste neașteptate întêmplărĭ.

Cestiunea sufragiului universal și naționalitățile.

Scim, că meetingul, ce s'a ținut ḑilele trecute la Budapesta în causa sufragiului universal și al cărui factor principal a fost Gavr. Ugron, a ales o comisiune de o sută membri, care sĕ înainteze în numele adunărei o petițiă către dietă, cerênd introducerea sufragiului universal.

Acéstă comisiă a ținut o ședință Vinerea trecută, în 28 Maiŭ, cu care ocasiune Ugron făcu următórea propunere caracteristică, pe care o reproducem după „Magyarorszag“:

„Ugron doresce sĕ se accentueze în „petițiă, că *mare parte dintre naționalitățĭ nu* „*este dușmană ideei de stat maghiar.* Cu es„cepțiunea *Sașilor ardelenĭ*, Germanii sunt patrioții cei mai bunĭ; în ce privesce patriotismul Rutenilor, în privința acestuia nu mai póte fi nicĭ o îndoélă; chiar décă nu scie unguresce, ajunge sĕ-i amintescĭ Ruteanului numele lui Rakoczy séu al lui Kossuth pentru ca numai decât sĕ sprijinéscă orĭ-ce întreprindere patriotică, ce stă în legătură cu aceste nume. Tot atât de bunĭ patriotĭ sunt și Venḑii. Dintre Slovacĭ, *numai o disparentă minoritate* se lasă a fi predispusă de agitatorĭ în contra ideei de stat maghiar. *Numai în sînul Valahilor aflăm o organisațiă mai puternică a adversarilor noștri*; vina pentru acésta însĕ este a se atribui în mare parte politicei urmate față de ei. Aceia dintre Valahĭ, carĭ sunt adversarii noștri, *și astăḑĭ au toțĭ drept de alegere.* Prin introducerea sufragiului universal se va da un drept tocmai bunului și blândului popor valah, *care póte fi condus de inteligența maghiară*“.

Fóia guvernamentală „*Kolozsvár*“ reproducênd acéstă propunere a lui Ugron, face următórele observărĭ și mai caracteristice:

Mai întâiŭ e bătĕtor la ochĭ, ḑice fóia guvernamentală, că Ugron numai pe Sașii ardelenĭ îi presentă în colorĭ negre, pe când dintre tóte naționalitățile de dai Dómne, *tocmai Sașii sunt singurii, carĭ de-un șir lung de anĭ se abstin dela orĭ-ce demonstrațiă contrară statului și și mica fracțiune a așa numiților „verḑĭ“ nu face alta, decât portă o luptă de co[illegible] deiŭ nevinovată.*

Germanii, Rutenii, Venḑii, ce-i drept nu sunt periculoșĭ, dér Ugron dovedesce, că e cu totul neorientat când declară, că dintre Slovacĭ numai o „minoritate disparentă“ se află în mânile agitatorilor. Deóre-ce este fapt hotărît, că mișcarea Slovacilor atât în ce privesce întinderea, cât și organisația ei, e cât p'aci sĕ se apropiă de agitațiunea Valahilor ardelenĭ. — Atitudinea Sêrbilor, carĭ ocupă întrégă partea de médă-ḑi, Ugron n'o amintesce nicĭ cu un cuvênt, măcarcă Sêrbii forméză (pe lângă Slovacĭ și Valahĭ) al treilea factor puternic al alianței naționalităților...

Și mai superficial tractéză Ugron *agitațiunea valahă.* După el, adversarii noștri valahĭ și acum dispun de drept electoral. Acésta e adevĕrat, dér ar fi trebuit sĕ se spună și aceeea, că acum céta agitatorilor nu-șĭ esercită acest drept. L'ar esercita însĕ de sigur îndată ce s'ar duce în deplinire unul dintre postulatele principale ale programului lor, care este introducerea sufragiului universal. Și d-l Ugron s'ar înșela într'un mod fórte periculos în ce privesce „bunul și blândul popor valah, care póte fi condus de inteligența maghiară“, décă masselor li-s'ar da în general dreptul de-a alege; deóre-ce aceste și astăḑĭ stau în cea mai mare parte sub influința popii și a descălului, și tocmai în teritoriile cele mai împopulate numĕrul inteligenței maghiare este atât de disparent, încât în fórte puține cercurĭ din provinciă ar puté ține cu succes concurența față de agitatorĭ, carĭ ar păși la acțiune, și carĭ (afară de Sĕcuime și de orașele maghiare) au o organisațiă escelentă. Ḑĕu așa stă lucrul și ne pare fórte rĕu, că Gavril Ugron cu agitația sa nesocotită ne silesce a-le spune tóte acestea.

In fine adauge reptila guvernamentală, că dreptul electoral e bine sĕ se estindă față cu elementele inteligente, întru cât „permit interesele statului“, dér într'o țéră poliglotă și plină de „agitatorĭ în contra statului“, cum este acésta, introducerea sufragiului universal ar fi periculósă și „ar puté provoca crise neprevĕdute“. Cu alte cuvinte, fóia ungurésca o spune curat, că neîndreptățirea Românilor trebue susținută, căcĭ altfel, introducênd d. es. sufragiul universal, Românii șĭ-ar puté apĕra mai bine interesele și Ungurii nu i-ar mai puté stăpâni cu atâta volnicĭă!

CRONICA POLITICĂ.

— 20 Maiŭ.

Din Agram se depeșéză, că, după lungĭ pertractărĭ, avea sĕ se facă în 29 Maiŭ proclamarea *reunirei* ambelor fracțiunĭ ale **partidei croate** din drépta. Impăcarea însĕ în momentul din urmă fu zădărnicită, căcĭ deoparte *Folnegovici*, de altă parte *Franc* nu se putură învoi asupra dreptului de vot al membrilor din cluburile desbinate. Astfel pertractările se vor continua, și este puțină nădejde sĕ se unéscă fracțiunile până când îșĭ stau față în față cei doi conducĕtorĭ îndîrjițĭ, dintre carĭ nicĭ unul nu voiesce sĕ cedeze.

*

Turburările pe insula Creta încă nu au încetat. Ḑiarului „*Times*“ i-se anunță din Athena, că 2500 soldațĭ turcescĭ fac zadarnice încercărĭ de-a împrăștia și alunga 1000 de Cretanĭ, carĭ s'au baricadat în Tsivaza. „*Agenția Havas*“ asigură, că puterile s'au înțeles cu Porta sĕ încépă acțiune contra Cretanilor, și se speră, că în fine ordinea va fi restabilită. In *Rethymo* și *Heraclea* situația și acum e fórte periculósă. Cretensii au acceptat un program revoluționar ca program național, și ei afirmă că sunt gata a lupta pentru el până la ultima picătură de sânge.

*

Tot mai mult iese la ivélă apropierea micelor state balcanice cu scop de a-se realisa **unitatea slavă.** Principele Muntenegrului, *Nichita*, va visita împreună cu regele *Alexandru* al Serbiei pe principele bulgar *Ferdinand* în Sofia. La telegrama de felicitare a ḑiariștilor sêrbĭ și bulgarĭ înfrățițĭ în Sofia, principele Muntenegrului a adresat ministrului bulgar de culte următórea scrisóre din Moscva: Tot déuna am nutrit dorința, sĕ vĕd statele din Balcani în unitatea spirituală. Acum inima mea e plină de cea mai mare bucuriă, vĕḑênd că în Sofia se îmbrățișéză scumpii noștri frațĭ sêrbĭ și Bulgarĭ, tocmai cum m'am îmbrățișat eu în Moscva cu principele Ferdinand. *In unirea nóstră este puterea.* Unirea acéstă umple cu bucuriă pe frații noștri dela médă-nópte, carĭ vĕ salută pe voi. Unirea e firéscă și plăcută lui Dumneḑeu. La revedere cât mai curênd.“

*

Președintele republicei francese Felix **Faure** subscrise alaltăerĭ decretele, prin carĭ se numesc *4 archiepiscopĭ și 8 episcopĭ* noi. In urma divergențelor cu Curia, posturile acestea au fost aprópe timp de un an neocupate.

*

Ḑiarele italiane anunță, că **consistorul papal** secret se va ține în 22 c., ér cel public în 27 c. Cu acéstă ocasiune vor primi pălăria de cardinalĭ toțĭ acei cardinalĭ nou numițĭ în consistorul anului trecut, carĭ atuncĭ n'au fost în Roma. Nunciul din Viena, Msgr. *Agliardi*, îndată după reîntórcerea sa din Moscva va fi pus în fruntea archidiecesei din *Ferrara.*

Mileniul în parlamentul austriac.

In ședința dela 29 Maiŭ a parlamentului austriac, mileniul unguresc a fost obiectul unei furtunóse discusiunĭ. După-ce s'au primit mai multe proiecte de legĭ privitóre la contribuțiă, s'a început desbaterea asupra moțiunei de urgență a lui *Lueger* și *Hauck* cu privire la *disciplinarea reuniunilor studențescĭ, carĭ au dat declarațiuni contra mileniului.* Mai întâiŭ a vorbit *Hauck* despre persecutarea tinerimei universitare apoi despre nedreptatea disciplinării.

Lueger a criticat aspru disolvarea acelor reuniunĭ de studenţĭ, carĭ au hotărît, sĕ nu dea satisfacţiă jidanilor. Vorbi apoi despre sĕrbările milenare. El ḑise, că amintirea celei dintâiŭ ivirĭ a Maghiarilor în ţĕrile imperiului austriac nu este de loc plăcută. Guvernul unguresc vede o vătĕmare nu numai a Ungariei, ci şi a Austro-Ungariei în tóte acele demonstraţiunĭ, carĭ sunt îndreptate contra mileniului, şi astfel a provocat şi conflictul monarchiei cu Serbia. Intrébă, că décă fiul ministrului de culte a putut ţiné în Teresianul din Viena vorbire pentru mileniu, cum se póte atuncĭ opri altora de-a vorbi contra mileniului? Cum se póte interḑice acésta ascultătorilor dela universitate? Părerile, ce le esprimă Maghiarii despre Austria trec peste orĭ-ce margine a neastêmpĕrului. Guvernul unguresc folosesce elementele radicale şi estreme în lupta contra Austriei. Fiă-care austriac, în care mai este cât de puţin patriotism, *trebue sĕ încungiure Budapesta*, unde naţionalităţile Austriei sunt insultate în cel mai nepomenit mod. Tinerimea nu póte fi judecată, décă nu-şĭ pune mânile în sîn, ci îşĭ manifestă scandalisarea asupra serbărilor milenare, când aceste sérbărĭ nu sunt unguresci, şi *jidovescĭ*.

Ministrul **Gautsch** ia în apĕrare pe cumetri sĕi din Budapesta. El ḑise, că problema guvernului este de a înlătura chiar şi umbra bănuelii, că Austriacii n'ar fi pe deplin lealĭ faţă cu Ungurii. Din causa acésta nu se póte permite nimic, ce ar turbura amiciţia şi bunele raporturĭ ale Austriei faţă de Ungaria. Mileniul unguresc îşĭ află culminaţiunea în omagiile aduse de Ungurĭ purtătorului Corónei.

Vorbind apoi despre espulsarea studentului *Osthaus*, ḑise, că decisiunea de espulsare s'a luat în vederea vătĕmărei, ce o cuprinde declaraţiunea subscrisă de el, vătĕmare adusă Ungariei într'un moment nepotrivit cu interesele monarchiei. Cestiunea nu e finalisată, deóre-ce s'a dat apelaţiune. Rógă camera sĕ nu voteze moţiunea de urgenţă.

Brzorad ḑice, că décă studenţii croaţĭ sunt ameninţaţĭ cu espulsarea din Austria, acésta face sĕ se reamintéscă comunitatea de interese austriace şi unguresci, accentuată repeţit de ministru.

Wellenhof **Hoffmann** escepţionéză observarea lui Gautsch, că serbarea mileniului este o afacere curat a Ungariei. Aicĭ e vorba de dreptul liberei manifestaţiunĭ a opiniunilor în Austria. Partida germană naţională are datoria — avênd în vedere asuprirea Germanilor din Ungaria — sĕ ia posiţiă contra serbarilor milenare şi a vota amêndouĕ moţiunile de urgenţă; căcĭ nu este iertat a-se trece cu vederea peste persecutările la carĭ sunt espuse oraşele germane, scólele germane şi teatrul german din Budapesta. In astfel de împrejurărĭ Germanii nu pot face servicii de statişti pentru glorificarea serbărilor milenare. Nu-i permis a îndemna tinerimea la laşitate; numĕróse cercurĭ ale poporaţiunei iau posiţiă contra mileniului.

Lueger: Maghiarii tratéză în mod ne mai pomenit cu Germanii. Sciu deputaţii germanĭ că în Ungaria li-s'a oprit Germanilor de a-şĭ cânta cântecele lor naţionale? Sciu colegii mei catolicĭ, că religia catolică se privesce în Ungaria ca „bastardă“?

Wrabetz: Asta totuşĭ e obrăznicie!

Steiner: D-ta vorbescĭ astfel numai pentru-că umbli la sinagogă!

Lueger. Astfel de bărbaţĭ... dér nu, acestia nu sunt bărbaţĭ — astfel de indiviḑĭ primejduesc patria, fiind-că fac causă comună cu aceia, cari sunt cei mai primejdioşĭ duşmanĭ ai noştri, aşa-dér inşi şĭ *sunt trădătorĭ*.

Preşedintele îl chiamă la ordine.

Lueger: Destul de trist, că d-l preşedinte mĕ chiamă la ordine pentru acésta; dér nu uitaţĭ, că deputaţii ungurĭ ne tratéză cu espresiunĭ mult mai infame, fără ca preşedintele lor sĕ-i cheme la ordine. Nouĕ, Austriacilor, vréu sĕ ne pună botniţă lucru destul de strist pentru Austria. Décă am vorbit, mi-am făcut numai o datoriă patriotică. Am voit sĕ fac atenţĭ nu numai pe Austriacĭ, ci şi pe Germanii, carĭ trăesc afară de Austria, — dintre carĭ unii au degenerat până a face servicii de agitatorĭ pentru mileniu — că *acel German, căruia i-ar veni minte a face causă comună cu Jidano-Maghiarii şi care ar luneca sĕ visiteze esposiţia jidano-maghiară, acel German, ḑic*, **este trădător şi mişel josnic, infam.**

Punêndu-se la vot, moţiunea de urgenţă a fost respinsă au 75 contra 43 voturĭ.

*

Mai amintim, că pressa jidano-maghiară turbă şi varsă foc asupra lui Lueger. Se mângăe însĕ Ungurii cu însufleţirea, ce a desvoltat'o *Chlumetzky*, preşedintele delegaţiunei austriace, în vorbirea cu care a „sĕrbătorit“ mileniul unguresc.

Dela Ligă.

Conflictul isbucnit în urma Congresului Ligei prin faptul, că membrii vechiului comitet au protestat contra votului acestui Congres, vedem cu părere de rĕu, că nu numai nu s'a aplanat, ci din contră s'a mai înăsprit.

Ḑiarele de dincolo anunţă, că Joi séra vechiul comitet al Ligei a ţinut o nouă consfătuire la Academie, la care au luat parte şi d-nii miniştri *Sturdza* şi *Cantacuzino*. S'a decis sĕ se stărue, ca tóte secţiunile din ţéră sĕ ţină câte-o adunare generală, votând o moţiune de încredere pentru vechiul comitet şi învitându-l sĕ convóce un nou Congres.

Étă ce scrie „Voinţa Naţională“ de Sâmbătă privitor la demersul celor patru membri din vechiul comitet:

„Membri comitetului central esecutiv al Ligei au primit erĭ fiă-care câte o adresă, prin care d-l Ioan Grădişteanu le face cunoscut, că s'a constituit un nou comit al Ligei, al cărui president este d-sa, ér secretar d-l Motru. Invită decĭ pe vechii membri ca, în privinţa orĭ-cărei îndatorirĭ orĭ desărcinărĭ către Ligă, sĕ se adreseze domniei sale. La rândul lor, toţĭ d-nii membri ai vechiului comitet au hotărît aséră sĕ rĕspundă, că, deórece nu pot recunósce ca legală o alegere făcută prin călcarea statutelor Ligei, *nicĭ scrisorei d-lui Grădişteanu nu vor da nicĭ o urmare*“.

Cu privire la obiecţiunea, că şi o simplă majoritate (a Congresului) décă cere comitetul vechiu, trebue sĕ-şĭ dea dimisia, „V. Naţ.“ ḑice:

„Şi în acest cas e lucru cert şi înscris în statute, că nu se póte procede la alegerea noului comitet, ci numai a acelor membri a căror dimisie a fost pusă în programul Congresului. Ér până ce un Congres nou se va întruni anume pentru alegerea unui întreg comitet, evident, că afacerile Ligei nu pot fi girate, decât de comitetul al cărui mandat nu póte espira, decât când póte remite afacerile în mânile unui comitet ales în chip legal“.

„Vechiul comitet *a şi adresat în sensul acesta o circulară tuturor secţiunilor Ligei*, dintre carĭ mai multe au şi declarat, îndată după cele întêmplate la Congres, că *nu vor intra în nicĭ o relaţiune cu noul comitet...*“

Acţiunea noului comitet.

Noul comitet al Ligei, întrunindu-se Vinerĭ diminéţa, a decis sĕ dea o mare sĕrbare populară pentru a întêmpina cheltuelile curente.

Membri comitetului au contribuit o sumă de 5000 lei, pe care au donat'o Ligei.

Comitetele secţiunilor Ligei din Iaşĭ, Ploescĭ şi Craiova au trimis o adresă de aderenţă noului comitet central, şi au hotărît tot-odată sĕ organiseze câte-o manifestaţiă în favorea comitetului central. Se mai ḑice, că aceste trei secţiunĭ însĕmnate din ţéră, vor mai lansa şi câte-un manifest, prin care vor protesta contra procederei membrilor din fostul comitet.

Suspendarea şi darea în judecată a Metropolitului-Primat.

Étă raportul ministrului de culte către regele:

Sire,

In şedinţa sa de astă-ḑĭ, 17 Maiŭ 1896, S-tul Sinod a votat în unanimitatea membrilor presenţĭ, carĭ erau în numĕr de doi-spre-ḑece şi anume: I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei şi Sucevei, toţĭ cei şese P. P. S. S. Episcopĭ eparchioţĭ şi cincĭ Archierei, următórea decisiune:

1) Darea I. P. S. S. Mitropolitului Primat în judecata S-tului Sinod;

2) Suspendarea Sa din trépta archieriei şi din administraţiunea mitropolitană;

3) Numirea unei comisiunĭ compusă din P. P. S. S. Episcop Silivestru al Huşilor, Ioanachie Flor Bacaoanul şi Atanasie Craioveanu, archierei, carĭ sĕ ancheteze faptele, ce se impută I. P. S. S. Mitropolitului Primat.

4. Numirea unei comisiunĭ compusă din I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei şi Sucevei şi P P. S. S. Episcopĭ ai Dunăreide Jos şi al Argeşului, carĭ sĕ administreze provisoriu afacerile Eparchiei Ungro-Vlachiei, ca locotenenţă mitropolitană.

Aducênd acéstă decisiune a S-tului Sinod la cunoscinţa consiliului de miniştri, acesta m'a autorisat sĕ supun Majestaţei. Vóstre alăturatul proiect de decret, pe care, décă Majestatea Vóstră 'l aprobă, O rog sĕ bine-voiéscă a 'l însemna.

Decretul de suspendare

Pe basa raportului, M. S. Regele a semnat următorul decret:

CAROL I.

Prin graţia lui Dumneḑeu şi voinţa naţională, Rege al României.

La toţĭ de faţă şi viitor, sănĕtate:

Asupra raportului ministrului Nostru secretar de Stat la departamentul cultelor şi instrucţiunei publice sub No. 2. 302:

Avênd în vedere decisiunea S-tului Sinod şi jurnalul consiliului miniştrilor sub No. 1 din şedinţa dela 17 Maiŭ curent,

Am decretat şi decretăm:

Art. 1. *Inalt Prea Sânţitul Mitropolit Primat D. D. Ghenadie Petrescu este suspendat din trépta archierie şi din administraţiunea mitropolitană.*

Art. 2. *Inalt Prea Sânţitul Mitropolit al Moldovei şi Sucevei şi Prea Sânţiţii Episcopĭ al Dunărei-de-jos şi al Argeşului sunt numiţĭ ca locotenenţă mitropolitană, care sĕ administreze provisoriu Eparchia Ungro-Vlachiei.*

*

„Monitorul oficial“ de Sâmbătă publică actul de acusaţiune făcut de S. Sinod contra Metropolitului-primat *Ghenadie Petrescu.*

In acest act de acusaţiune i-se impută Metropolitului în cele dintâiŭ 9 puncte: că a introdus inovaţii în serviciul liturghiei; că la serviciul d-ḑeesc, la care I. P. S. Sa ia parte impune episcopilor sĕ îmbrace mantia, ér archiereilor sĕ nu pórte mitră şi cârje, fapt privit drept ierosilie; că a primit în eparchia sa clericĭ din alte eparchii fară cartea canonică a chiriarcului lor; că a visitat eparchiile altor chiriarchi în contra atribuţiunilor sale de precădere; că a manuat în mod arbitrar desbaterile Sf. Sinod; că a tipărit cărţĭ bisericescĭ fără scirea Sinodului; că a numit şi înlocuit pe funcţionarii Sf. Sinod dela sine şi în mod arbitrar; că şi-a însuşit atribuţiunĭ disciplinare şi judecătorescĭ, carĭ sunt numai de competinţa Sinodului, şi, în fine, că a omis de-a face sĕ se pomenéscă în biserica metropolitană din Bucurescĭ Sf. Sinod, ca cea mai înaltă autoritate bisericéscă în regat.

Aceste sunt acusările considerate ca lovirĭ directe în contra bisericei ortodoxe, a legei ei constitutive şi a regulamentelor bisericei alcătuite de Sf. Sinod.

Acum urméză învinuirile, în 5 puncte, de purtare necanonică în serviciul bisericesc, şi iubire de argint, învinuirĭ, ce se înfăţişéză ca delicte de drept comun, carĭ după legea sinodală sunt a-se judeca de înalta curte de cassaţiă. Aceste puncte ḑic, că Metropolitul Ghenadie a deturnat banĭ în folosul sĕu dela clericĭ inferiorĭ, ceea ce trage după sine „caterisirea“; că a luat mai multe rêndurĭ de vestminte afierosite bisericei episcopale dela Curtea de Argeş la sfinţirea ei; că a sfinţit un fórte însemnat numĕr de bisericĭ (400) în eparchia Argeşului în 18 anĭ de păstorire, numai pentru a lua pentru sine o taxă arbitrară; că a încassat pentru sine banĭ adunaţĭ (peste 4000 lei) de credincioşĭ în folosul bisericelor şi, în fine, i-se impută procesul difamant, ce i-s'a intentat de archimandritul dela Cozia pentru 2000 lei.

SCIRILE ḐILEI.

— 20 Maiŭ.

Deschiderea delegaţiunilor. Alaltăierĭ, Sâmbătă, s'au deschis în Budapesta delegaţiunile austro-ungare. Delegaţiunea austriacă a ales de preşedinte pe br. *Chlumetzky.* In vorbirea de deschidere Chlumetzky şi-a esprimat bucuria, că delegaţiunea austriacă se întrunesce pentru întâia óră în palatul ei propriu; ḑise apoi, că bucuria lui o măresce şi mai mult sĕrbarea esistenţei de o miie de anĭ a Ungariei. Ungaria şi Austria totdéuna au fost strîns unite prin comunitatea intereselor, drept aceea, n'are decât cuvinte de bucuriă pentru sĕrbarea „naţiunei-surorĭ“, pentru „fenomenala esposiţiă“ şi pentru „avêntul economic şi politic admirabil al Ungariei.“ — Delegaţia ungară a deschis'o preşedintele *Széll* Kálmán, care a dat espresiune speranţei, că delegaţii vor lucra în unire, vorba fiind de interesele susţinerei păcei şi a posiţiei de mare putere a Austro-Ungariei — Din preliminarul de budget comun amintim, că pentru Bosnia se cere: 164,117,751 fl. şi un adaus de 1,176,050 fl. Pentru ministerul de esterne se cere cu 186,200 fl. mai mult ca în 1896; pentru armată cu 3,526,000 fl. mai mult, pentru mărină cu 500,000 fl. pentru pensiunĭ cu 58,200 fl. mai mult. Din budgetul comun pe Ungaria cad 34,779,687 fl. şi un adaus de 366,453 fl. Cu totul 35,146,140 fl.

—o—

Convenirea colegială de Sâmbătă séra, în ce privesce concertul, ni-a dat o dovadă mai mult despre laudabilul zel, ce-l desfăşură d-l profesor *Pant. Dima* în conducerea corului, cu care şi de rêndul acesta a secerat succes. „Cântecul de escursiune“, de Rheinberger, a întrodus concertul, făcênd chiar dela început o impresiune fórte plăcută asupra publicului. Dintre tóte piesele însĕ, cele douĕ cântece poporale: „Sub feréstra mândrii mele“ şi „Mândruliţă de demult“, apoi „Rĕmas bun codrului“ de Mendelsson şi „Fântână cu trei isvóre“ de G. Dima au plăcut în mod deosebit, aşa că la cererea stăruitóre a publicului, unele din ele au trebuit sĕ fiă repetate. D-l P. Dima a primit la urmă călduróse felicitărĭ pentru succesul corurilor. Ca o plăcută variaţiune, d-na *Virginia Vlaicu* a esecutat pe la mijlocul producţiunei douĕ piese la pian. Presentarea d-sale pe bină a fost întimpinată cu aplause furtunóse. După esecutarea primei piese, d-na Vlaicu a fost rechiămată pe bină şi d-sa a avut amabilitatea a esecuta încă o piesă, care a plăcut cu atât mai mult, fiindcă era o piesă românéscă. După producţiune a urmat petrecerea cu dans, care a fost destul de animată. Public n'a prea fost numĕros, póte sĕ fi contribuit la asta şi plóia de séra, care pe mulţĭ îi va fi reţinut dela petrecere.

—o—

Logodnă. D-l căpitan pensionat *Vasiliu Literat*, domiciliat actualmente în Braşov, s'a logodit cu d-na *Teodora Ganea* din loc. — Sincere felicitărĭ!

—o—

Perchisiţiă în redacţia lui „Obzor“. In 29 Maiŭ s'a făcut o perchisiţiă la redacţiunea ḑiarului croat „Obzor“ pentru un articol confiscat. Procuratura ridică numai decât acusă contra redactorului numitului ḑiar, şi acesta imediat fu osândit la o pierdere de 250 fl. din cauţiune.

—o—

Maialul scólelor române din loc, la cas décă timpul va fi favorabil, se va ţiné mâne, Marţĭ, în ḑiua ss. Constantin şi Elena. Plecarea diminéţa la órele $7^1/_2$, de dinaintea gimnasiului român.

Marina română. La înfiinţarea serviciului de navigaţiune română, regia monopolurilor Statului a luat cu împrumutare suma de 2.500.000 lei din fondul de jumětate la sută al porturilor. Acéstă sumă ne putând fi plătită de regie, s'a autorisat ministerul român de lucrărĭ publice a o restitui împreună cu dobânda ei şi în acest scop Camerile au votat o lege prin care se deschide pe séma acestui minister un credit de 2.600.000 lei, acoperindu-se prin emisiunĭ de rentă, séu prin orĭ-ce alt mijloc, care ar păré guvernului mai nimerit. Legea acésta a fost sancţionată de M. S. Regele.

—o—

Dela academia francesă. Din Paris se anunţă, că în 28 Maiŭ a ţinut academia francesă o adunare, pentru ca sĕ se alégă următorul lui Dumas. A şésea óră candidase Zola, şi a şésea óră fu érăşĭ rĕspins. Nu se putù alege însĕ nou membru, deórece dintre candidaţĭ nu întrunì nicĭ unul majoritatea voturilor, şi astfel alegerea se amână până peste şése lunĭ. Cele mai marĭ şanse pentru de-a fi ales le are Barboux.

—o—

Reînoirea liniei Cernavoda-Constanţa. Se scie, că acéstă linie construită încă din anul 1856 în vederea unei afacerĭ pur comerciale, a fost făcută în mod fórte economic, aşa încât astădĭ ea nu mai póte îndeplini condiţiunile de siguranţă şi de aptitudine pentru traficul actual, care în urma deschiderei podului de peste Dunăre a început a lua o desvoltare din ce în ce mai mare. Pentru a se avea o linià ferată, care sĕ îndeplinéscă tóte condiţiunile necesare de siguranţă şi trafic, s'a gasit, că este mai avantagios a se construi o linie nouă paralelă cu cea veche, făcêndu-se tot-odată până la terminarea acestei lucrărĭ, reparaţiunile necesare pe linia veche. Aceste lucrărĭ de reconstruire şi reparaţiunĭ necesitézà o cheltuială de 7.000.000 lei. Tot-deodată pentru a-se evita marele inconvenient, ce presintă linia Bucureştĭ-Feteştĭ şi Făurei-Feteştĭ din causa întroenărei la care este espusă în timpul iernei, este necesitate a se face óre carĭ lucrărĭ de apărare, carĭ necesitéză împreună cu sumele cerute de exproprierĭ o cheltuială de 1 milion lei. Pentru tóte aceste lucrărĭ Ministerul lucrărilor publice a cerut Camerilor un credit de 8.000.000, care s'a votat de ambele corpurĭ legiuitóre, autorisându-se guvernul a face o emisiune de rentă séu a'şĭ procura acéstă sumă prin orĭ-ce mijlóce va găsi mai nimerite.

—o—

Mare nenorocire. Din Varşovia se depeşéză, că oraşul Luzk din guvernamentul Wolhyniei a ars aprópe de tot. Focul se iscà în sinagogă şi se lăţi ca un fulger, suflând un vênt puternic. Pierderile materiale sunt enorme, şi 8000 de ómenĭ sunt fără adăpost. Intr'o casă au *ars 4 persóne.*

Catastrofa dela Moscva.

Serbările încoronărei Ţarului, carĭ au decurs sĕptĕmâna trecută în Moscva în mod atât de splendid, au avut un finit fórte tragic.

Din Moscva se depeşéză, că în 29 Maiŭ şi alaltăerĭ se adunase pe câmpul aşa numit *Chodin*, înaintea palatului Petrowski, o mulţime de mai multe sute de mii de ómenĭ pentru de-a lua în primire darurile şi mâncările, ce Ţarul ordonase sĕ fiă împărţite printre popor. Când se începù împărţirea, se iscà o îmbuldélă grozavă. Mai multe sute de bărbaţĭ, femei şi copiiĭ au fost sdrobiţĭ şi striviţĭ.

Ministrul curţii rusescĭ trimise diarului oficial rusesc următorul comunicat: „Decursul strălucit al sĕrbărilor de încoronare a fost turburat printr'un incident trist. Astădĭ deja cu mult înainte de începerea sĕrbărei poporale, se îmbuldì o mulţime de mai multe sute de ómenĭ pe piaţă, unde se împărţiau darurile, şi în urma acésta au fost *strivite mai multe sute de persóne* prin putere elementară. Ordinea în curênd fu restituită“.

Una dintre depeşele sosite în urmă anunţă, că până alaltăerĭ la 4 óre d. a. s'au putut constata *331 morţĭ şi 459 răniţĭ.* Altă depeşă sosită din Moscva alaltăerĭ nóptea la 10 óre anunţă, că numĕrul *morţilor de pe câmpul-Chodin se urcă la 1138.*

Majestatea Sa Ţarul a fost cuprins de adêncă întristare în urma acestei gróznice nenorocirĭ, şi el ordonà, ca sĕ se plătéscă câte 1000 de ruble fiă-cărei familii nenorocite şi morţii sĕ fiă îmormêntaţĭ pe spesele sale.

Alegerea de notar în Satulung.

Satulung, 18 (30) Maiŭ.

Stimate D-le Redactor! Erĭ a avut loc şi mult aşteptata alegere de notar II-lea în comuna nóstră Satulung, a cărei trăgănare dela concurs a ţinut aprópe 10 lunĭ. Cu ocasiunea reîntregirei primului post de notar, rĕmas vacant în urma asasinărei vrednicului notar român Ioan Găvruş, care a cădut jertfă numai activităţei şi dreptăţii sale, atuncĭ s'a promis sub parolă de onóre din partea protopretorului Henter Gabor şi a membrilor comunalĭ maghiarĭ, că al II-lea post de notar va fi reservat numai pentru un candidat român.

Pe basa acestei parole, subscrisul împreună cu preoţii A. Verzea şi V. Popea atât pe cale jurnalistică, cât şi pe cale privată ne-am îngrijit, ca la timp sĕ avem candidaţii noştri bine cualificaţĭ, între carĭ numĕr pe D-nii Laurian Barcianu, Nic. Fleschin şi I. Radu. In aceştĭ trei ne concentrasem inteligenţa privirile şi eram decişĭ, ca acest ternar sĕ-l presentăm alegĕtorilor maghiarĭ, ca din el sĕ-şĭ alégă unul, fără ca noi Românii sĕ ne pronunţăm asupra persónei.

Alegerea s'a amânat, după cum se ventiléză, parte din causa panamei descoperite (în cestii militare) în urma căreia a fost suspendat sus numitul protopretore, parte din causa unui incendiu ivit chiar în cancelaria notarului al II-lea Magyaraş, care din causa neactivităţii şi iregularităţilor a fost silit sĕ se retragă în pensiune. Acest foc a provenit din explodarea unei lampe pe la 11 óre din nópte şi au ars până la paralisarea focului o mulţime de hârtii, şi era ameninţată sĕ ardă întrégă archiva cu protocóle cu iregularităţĭ cu tot.

In timpul acestor prelungirĭ D-l Radu şi ulterior D-l Barcianu pe basa informaţiunilor primite dela Of. pretorial şi-au retras concursul.

Ne rĕmăsese ca acum sĕ ne concentrăm în persóna D-lui Fleschin, despre care şi Ungurii pe cale privată îşĭ câştigase informaţiunĭ favorabile, deşi mai aveam candidaţĭ românĭ bine cualificaţĭ: pe D-nii D. Iarca şi Murărescu. Dér sciam cu siguranţă de când cu înaintarea suplicelor, că persónele d-lor nu sunt agreate nicĭ de membrii maghiarĭ, nicĭ de protopretorele.

Activitatea din partea Românilor a fost fórte mare. Deşi în timpul lucrului, când interesele, ca nicĭ odată, reclamă pe fiă-care la afacerile sale economice în România şi Dobrogea, alegĕtorii românĭ în urma telegramelor, cu marĭ jertfe şi spese *au fost cu toţii la timp acasă.*

In sjunul dilei de alegere, când pentru candidatul român aveam speranţă a avé cel puţin vr'o 12 voturĭ ungurescĭ pe lângă ale nóstre, primiì vestea neaşteptată, că d-l Fleschin în 24 Maiŭ şi-a retras concursul. Ca sĕ mĕ conving în persónă, am mers împreună cu parochul Al. Verzea şi I. Bodeanu la protopretorele, unde cu ochii noştri i-am cetit scrisórea de abdicere. Procedura D-lui Fleschin de a se retrage fără de a ne anunţa şi a periclita o causă românéscă nu sciu cum sĕ o cualific.

In dilema acésta am întrebat pe D-l protopretor, ce e causa retragerei D-lui L. Barcianu, căcĭ nicĭ din partea acestuia n'am primit nicĭ o încunosciinţare privată despre abdicere. D-l protopretore în faţa nóstră a căutat actele competenţilor puse în pentru diua de alegere, fără a da peste actele şi petiţiunea D-lui Barcianu, spunêndu-ne, că acest candidat trebue, că şi-a retras petiţiunea pe timpul protopretorelui suspendat.

In gréua situaţiune, în care ne aflam, cu risic de nereuşită a trebuit sĕ gravităm în persóna D-lui Iarca, deşi sciam cu siguranţă, că D-sa e rĕu vĕdut atât de o majoritate de Ungurĭ, cât şi de protopretor şi alţĭ funcţionarĭ.

La órele 2 după prând convocasem cu o di mai 'nainte o conferenţă consultativă cu referinţă la acéstă causă, la care au luat parte dintre 23 membri românĭ, câţĭ îi avem în comitet, 22. La órele $12^1/_2$ parochul Al. Verzea este chemat telefonice la Of. pretorial şi i-se comunică, că actele D-lui Barcianu s'au găsit în cancelaria, care o conduce scriitorul Seewaldt, candidatul contrar la postul de notar. Dér îl asigură pe păr. Al. Verzea, că D-l Barcianu nu va fi pus în candidaţiune din causa lipsei unui document. Notez, că D-l Barcianu a fost unul dintre cei mai agreaţĭ candidaţĭ ai noştri şi causa tacticei acesteia este a se ascrie numai cualificaţiunei sale superióre, căcĭ dela prima visită prin inteligenţa sa a impus pigmeilor de notarĭ ce-i avem în aceste 7 sate, carĭ toţĭ sunt eşiţĭ din aceeaşĭ fabrică, din cancelaria protopretorelui suspendat, care din comis de prăvăliă, care din inaşĭ, şi care din croitorĭ fără de a puté numi vre-unul cu studiu mai superior. In conferinţa consultativă păr. Al. Verzea făcù trista descoperire, că Ungurii nu mai voesc a-şĭ ţiné cuvêntul, candidând contra Românilor pe un Sas învechit în fabrica sus numită, de profesiune practisant de farmaciă, cu numele Seewaldt, tată a vre-o 4 copii nelegitimĭ de seminţiă neorustică.

Subscrisul, înainte de a se pronunţa conferinţa asupra vre-unei persóne, am presentat următorul proiect de conclus: Din incidentul de alegere de notar II-lea comunal, membrii românĭ adunaţĭ în conferinţa consultativă din 16 Maiŭ a. c. se declară sĕrbătoresce, că ei vor observa cu ocasiunea acestei alegerĭ o atitudine dintre cele mai solidare, neşovăind nicĭ unul şi aclamând unanim pe acel candidat român, despre care vor avé cele mai sigure şi mai bune informaţiunĭ în privinţa aptitudinei şi cualificaţiunei lui. Preşedintele punênd la vot acest proiect de conclus, se primì cu unanimitate, decidênd, că la alegerea de notar al II-lea de mâne sĕ presinte pe D-nii candidaţĭ Barcianu şi Iarca, spre a aclama pe unul din dênşii, orĭ pe care vor voi Ungurii, ér în cas de votare, fiind-că D-l Iarca spera cu siguranţă la vre-o 10 voturĭ ungurescĭ şi din causa dificultării D-lui Barcianu se pronunţă solidar pentru d-l Iarca.

In diua alegerii parochul Al. Verzea din nou este chiămat şi acum 'i se comunică, că nicĭ d-l Iarca nu va fi pus în candidaţiune. Noi ne mai avênd timp de o consultaţiune, am rĕmas pe lângă conclusele luate. Ungurii în acest timp lucrau pe mórte, şi-au adus chiar din pădure şi dela munte ómenĭ, cercau a converti şi a ne sparge solidaritatea nóstră, dér onóre alegĕtorilor românĭ, căcĭ din 10 dela biserica veche şi din 12 dela cea nouĕ numai un Iuda s'a aflat între cei 12, care şi-a vêndut sufletul şi a tradat causa; dér nu-i mirare, căcĭ acest perdut e de mult şters din şirul Românilor şi despreţuit de tótă lumea. Acest rĕtăcit este *Urezu Rezsö.*

Sosind óra alegerii, protopretorele ne surprinde cu anunţarea, că toţĭ candidaţii românĭ sunt admişĭ la alegere, dér numai pentru-că prin telefónele, carĭ sbîrnăiau în continuù şi la Braşov şi la alte staţiunĭ, se convinsese, că Ungurĭ sunt presenţĭ cu Saşii împreună 25, ér Românĭ 21, fără cel perdut. Părintele Al. Verzea presentă pe candidaţii românĭ L. Barcianu şi D. Iarca alegĕtorilor ungurĭ, apelând, pe basa parolei, sĕ aclameze pe care l vor voi.

După mai multe vorbirĭ înfocate şi combătătóre din partea preoţilor românĭ, la cererea taltosului maghiar Macznick, de nascere slovac, se decide votarea. Pe basa resoluţiunilor conferenţiale, 21 voturĭ curat românescĭ au mers pentru D-l Iarca şi 25 voturĭ, între carĭ şi de acelea, carĭ cu câte-va óre înainte îşĭ dĕduse parola de onóre că vor merge parte cu noi, parte se vor ţiné neutralĭ, au mers pentru scriitorul Seewaldt.

Acestor ómenĭ, carĭ au dovedit o astfel de tăriă de caracter, le-ar sta mai bine sĕ umble pe 4 picióre, decât pe 2. Etă o probă de cavalerism şi caracter al Ungurilor noştri din Săcele!

Am înaintat recurs şi asupra candidatului şi asupra alegerii.

Cu stimă:
Romul Verzea,
membru în comitet.

Intêmpinare.

D-l Dr. Şenchea, preşedintele societăţii „Progresul“ din Făgăraş ne rógă a da loc următórei îndimpinărĭ:

Făgăraş, 23 Maiŭ 1896.

Domnule Redactor! La corespondenţa apărută în Nr. 101 al „Gazetei Trans.“, în care un d-n corespondent îşĭ varsă tótă patima urei sale în contra conducĕtorilor de adĭ ai societăţii „Progresul“, în interesul adevĕrului şi al societăţii, aflu de lipsă a face câteva reflexiunĭ, pe carĭ Vĕ rog sĕ aveţĭ bunătatea a-le publica în preţuitul D-vóstre diar.

Ţin a constata, că d-l corespondent nefiind dela sate*) n'are dreptul a vorbi în numele „celor dela sate“ şi a-se face advocatul lor, cu atât mai puţin, căcĭ bine scie dênsul, că cei dela sate până acum au arătat, cu puţine esceptiunĭ, prea puţin seu chiar nicĭ un interes faţă de representaţiunile arangiate de „Progres“, astfel, că la unele, din întréga împrejurime, curat românéscă, abia au participat 2—3 familii „dela sate“. Cred, că acésta este mai puţin decât „posibilitatea“ d-lui corespondent, şi prin urmare observarea d-lui la cele scrise în „Tribuna“ referitor la indolenţă este cu totul nebasată şi contrară adevĕrului. Acésta o dovedesce şi împrejurarea, că până în anul din urmă, societatea n'a avut nicĭ un singur membru din provinciă, ér acum are numai patru.**) Insemnéză acésta interes, d-le corespondent?

De altfeliu, nu doar durerea pentru atacul nedrept faţă de cei „dela sate“ l'a îndemnat pe d-l corespondent sĕ scrie, ci singurul motiv a fost, ca făcêndu-se în chip de „sătean“ sĕ pótă lovi în conducĕtorii de acum ai „Progresului“, fiind-că de, nu-i convin d-sale laudele aduse acestora de corespondentul „Tribunei“. Dér ce sunt de vină conducĕtorii pentru aceea ce a scris corespondentul „Tribunei“ despre „Progres“ pe basa celor vĕdute şi audite de ei înşişĭ? Pentru ce l'au amârît atât de rĕu pe d-l corespondent acelea?...

Ca sĕ pótă „nimici“ şi cea mai mică umbră de „merit“, d-l corespondent călăresce pe teribila armă, că doi (?) anĭ Progresul nu ar fi ţinut nicĭ o şedinţă. Gróznic pĕcat!***) Dér, stimabile d-le corespondent, pentru-ce nu ai aruncat o privire şi mai departe îndĕrĕt? Ţi-era frică de bibi? Cred. Én sĕ vedem ce-a fost şi cum a fost mai înainte. Conducĕtorii de acum, cum 'i numescĭ d-ta, au venit la 1894; înainte de acésta în trei anĭ de dile nu s'a ţinut absolut nicĭ o şedinţă a comitetului şi nicĭ o adunare generală şi nicĭ nu s'a făcut nimic. Pentru-ce d-l corespondent, ca membru în comitet, în decurs de trei anĭ nu s'a interesat de „Progresul?“ Nu e óre acésta o pĕcătósă şi condamnabilă indolenţă din partea d-sale? Ba nicĭ la adunarea generală din 1894 n'a luat parte, ci în timpul acesta, cuprins de un înspăimântător zel faţă de „Progres“, se preumbla nepăsător pe promenadă. Din 1887 până în 1891, pe care timp a fost harnic preşedinte d-l Ioan Turcu, nu s'a ţinut nicĭ o adunare generală, ér comitetul a ţinut o singură şedinţă, precum dovedesc actele oficióse, dér de făcut, nimic nu s'a făcut.

(Va urma.)

NECROLOG. **Elena Gabor** născ. **Lupan** din Cicudiul de Câmpiă, după grele şi îndelungate suferinţe a rĕposat la 29 Maiŭ n. c. în anul al 27-lea al vieţei şi al 3-lea al căsĕtoriei. O jelesce întristatul soţ Daniil Gabor cu fiica Elena; Alesandru şi Emil ca fraţĭ, Mariţi şi Aurelia ca surorĭ, Ilie şi Reveica Gabor ca surorĭ. — Dumnedeu s'o odihnéscă în pace!

*) Acésta este numai o presupunere *cu totul subiectivă* a d-lui Dr. Şenchea şi modul acesta de-a tracta cestiunea personal nu póte contribui nicĭ decum la clarificarea ei. — Red.

**) Imprejurarea acésta pledéză în egală mĕsură şi contra conducerei societăţii, care nu scie se atragă pe ómenĭ. — *Red.*

***) Acéstă esclamare pare cam ciudată din partea preşedintelui unei societăţĭ, ce pórtă numele „*Progresul*“. — Red.

SCIRĬ ULTIME.

Bucurescĭ, 31 Maiŭ. Se ḑice, că guvernul e hotărit sĕ trimită pe Metropolitul-primat Lunĭ séra la mănăstirea Secul din Moldova. Din ordinul guvernului s'au pregătit deja în acea mănăstire două camere pentru Metropolitul.

S'au oferit Metropolitului-primat, ca apĕrătorĭ înaintea Sinodului, advocaţii N. Fleva, Petre Grădişteanu, G. Mârzescu, C. Arion, Disescu, Sfetescu, Cornea şi Neniţescu.

Aḑĭ la 2 óre se va ţiné la „Dacia“ o *mare întrunire de protestare* contra procederei guvernului în afacerea Metropolitului-primat.

Bucurescĭ, 31 Maiŭ. Din causa neaşteptatei detronărĭ a Metropolitului-primat, aicĭ domnesce o mare agitaţiune a spiritelor. Cei mai de frunte advocaţĭ ai baroului capitalei s'au oferit a apĕra pe Metropolitul, care va fi judecat în şedinţa de Lunĭ a Sinodului, pe care ḑi i-s'a făcut a treia şi ultima chiămare. Se ḑice, că Sinodul şi guvernul n'ar voi sĕ admită pe apĕrătorĭ la şedinţă. Se mai vorbesce, că guvernul va convoca în curênd Corpurile legiuitóre în sesiune estra-ordinară pentru a alege un nou Metropolit.

DIVERSE.

Zola-plagiator. Gustav Deschamps, colaboratul lui „Temps“ ridică grele învinuirĭ contra renumitului scriitor naturalist frances Emil Zola. Deschamps a descoperit adecă, că Zola în romanul sĕu intitulat „Roma“ nu numai că a plagiat în mai multe locurĭ, ci a luat chiar din cuvênt în cuvênt unele părţĭ dela mai mulţĭ scriitorĭ francesĭ, apoi mai multe părţĭ din scrierĭ de ale cardinalilor din Roma şi din enciclicile Papei.

Literatură.

Câte-va cestiunĭ filologice şi încă ceva, este titlul unei broşurĭ polemice, ce-a apărut într'o tipografiă strĕină din Arad. Autor: *Ioan Petranu*. Preţul 20 cr.

*

„Biblioteca Nouă“, care apare în editura Librariei David I. Benvenisti, în Craiova, şi care şi-a luat deja un avênt forte mare, publică în No. 3 câte-va novele inedite ale talentatului ei Director D. *Teleor*, sub titlu de: **„Povestirĭ“**. No. 4, tot din acéstă interesantă Bibliotecă, publică câte-va schiţe scrise într'un stil forte limpede şi curat, de *A. Lupu-Antonescu*, sub titlu: **„Din Viéţa Săracă“**. Recomandăm cu multă căldură cetitorilor noştri „Biblioteca Nouă“, care e una din cele mai ieftine şi interesante publicaţiunĭ românescĭ. Se găsesce de vênḑare şi la librăria Ciurcu din Braşov cu 16 cr. esemplarul.

In „Tipografia Nouă“ Gr. Panaitescu din Bucurescĭ (Str. Câmpineanu 13) a apărut cu ocasiunea aniversărei ḑilei de 10 Maiŭ 1896: **Carolida**, poemă istorică, glorifică pe Regele Carol I, Regina Elisabeta, armata şi naţiunea română, de *I. Thorand*. Preţul 50 banĭ.

Cursul pieţei Braşov.

Din 1 Iunie 1896.

Bancnote rom.	Cump.	9.47	Vênd.	9.50
Argint român.	Cump.	9.40	Vênd.	9.45
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.50	Vênd.	9.53
Galbenĭ	Cump.	5.60	Vênd.	5.65
Ruble rusescĭ	Cump.	127	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.—	Vênd.	—.—

„ALBINA“ institut de credit şi de economii.

Filiala Braşov.

Conspectul operaţiunilor în luna lui Maiŭ 1896.

Intrate:

Numĕrar cu 1 Maiŭ 1896	fl.	5,621.64
Depunerĭ spre fructificare	„	146,939.71
Cambii rĕscumpĕrate	„	115,874.37
Conturĭ curente	„	80,107.03
Imprumuturĭ pe efecte şi alte împrumuturĭ	„	16,576.70
Imprumuturĭ pe producte	„	6,185.—
Monetă	„	15,633.11
Comissiunĭ, cupóne şi efecte	„	30,810.98
Interese şi provisiunĭ	„	10,492.08
Diverse	„	5,815.58
Rimesse	„	1,794.60
Băncĭ	„	255,303.51
	fl.	691,154.31

Eşite:

Depunerĭ spre fructificare	fl.	153,191,12
Cambii escomptate	„	137,893.29
Conto curent	„	75,172.20
Imprumuturĭ pe efecte şi alte împrumuturĭ	„	11.873,50
Imprumuturĭ pe producte	„	2000.—
Monetă	„	14,397.90
Comisiunĭ, cupóne şi efecte	„	13,001.19
Interese şi provisiunĭ	„	2,236.69
Spese şi salare	„	1,807.19
Diverse	„	2,231.41
Rimesse	„	1,766.18
Băncĭ	„	261,868 68
Numĕrar în 31 Maiŭ 1896	„	13,714.96
	fl.	691,154.31

Braşov, 31 Maiŭ 1896.

V. Bologa m. p. dirigent. **N. P. Petrescu** m. p. adjunct.

V. Üveges m. p. comptabil.

Cursul la bursa din Viena.

Din 30 Maiŭ 1896.

Renta ung. de aur 4%	122.35
Renta de coróne ung. 4%	98.75
Impr. căil. fer. ung. în aur $4\frac{1}{2}$%	124.20
Impr. căil. fer. ung. in argint $4\frac{1}{2}$%	101.15
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.70
Bonurĭ rurale ungare 4%	96.65
Bonurĭ rurale croate-slavone	97.25
Imprum. ung. cu premii	152.—

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil **Gregoriu Maior.**

Nr. 9102—1896.

Concurs.

Deschid concurs pentru ocuparea de posturĭ la cetatea Braşov cu magistratul organisat, carĭ se vor ocupa în sensul art. XXII 1886 prin alegerea ţinêndă în 15 Iunie a. c.

Acestea posturĭ sunt:

1	post	de primar	cu	2000 fl.	plată	şi 400 fl.	banĭ de quartir.	
1	„	„ senator	„	1600 „	„	„ 200	„ „	„
1	„	„ „	„	1500 „	„	„ 200	„ „	„
2	„	„ „ a.	„	1400 „	„	„ 200	„ „	„
1	„	„ fiscal	„	1300 „	„	„ 200	„ „	„
1	„	„ assesor orfanal	„	1300 „	„	„ 200	„ „	„
1	„	„ contabil	„	1200 „	„	„ 200	„ „	„
1	„	„ cassar	„	1200 „	„	„ 200	„ „	„
1	„	„ controlor	„	1000 „	„	„ 200	„ „	„
1	„	„ tutor orfanal	„	900 „	„	„ 150	„ „	„
1	„	„ ingener	„	1500 „	„	„ 200	„ „	„
1	„	„ forestier	„	1200 „	„	„ 200	„ „	„

400 fl. pauşal şi 56 metri cubicĭ de lemne de foc.

1	„	„ colector de dare	cu	1000 fl.	plată	şi 200 fl.	banĭ de quartir.	
1	„	„ controlor	„	800 „	„	„ 150	„ „	„

Casierul şi controlorul, colectorul de dare şi controlorul de dare sunt obligaţĭ a depune cauţiune jumĕtate plata anuală.

Sunt provocaţĭ aceia, carĭ voesc a petiţiona la posturile ocupânde séu deveninde prin ocupare în vacanţă, ca petiţiunile respective **pănă în 12 Iunie la 12 óre a. m.** cu atât mai vêrtos sĕ le aştérnă la mine, căcĭ petiţiunile carĭ vor întra mai târḑiu nu se iau în considerare.

Amploiaţii presenţĭ, întru cât doresc a competa esclusiv la acele posturĭ, carĭ le ocupă de present, au pănă în 12 Iunie la 12 a. m. a se insinua la mine cu vorba, séu în scris, care insinuare se consideră de concurs. — E de observat, că colectorul de dare şi controlorul de dare se alege pe viéţă şi că relativ la posturile de primar, fiscal, forestier, inginer, assesor de sedria orfanală, contabil, cassar şi controlor sunt a se dovedi qualificaţiunile prescrise de lege şi ordinaţiunĭ.

Braşov, 1896, Maiŭ 19.

Szám 9102—1896. **Brassó vármegye alispánjától.**

Pályázat.

Brassó rendezett tanácsu városnál az 1886: XXII. t. cz. értelmében f. évi Junius 15-én megejtendő általános tisztujitásnál választás utján betöltendő alábbi állomásokra pályázatot nyitok:

1	polgármester	2000	frt.	fizetés	400	frt. lakbér
1	tanácsos	1600	„	„	200	„ „
1	tanácsos	1500	„	„	200	„ „
2	tanácsos, egyenként	1400	„	„	200	„ „
1	tiszti ügyész	1300	„	„	200	„ „
1	árvaszéki ülnök	1300	„	„	200	„ „
1	számvevő	1200	„	„	200	„ „
1	városi pénztárnok	1200	„	„	200	„ „
1	pénztári ellenőr	1000	„	„	200	„ „
1	közgyám	900	„	„	150	„ „
1	városi mérnök	1500	„	„	200	„ „
1	erdőmester	1200	„	„	200	„ „

és 400 frt. napidíj átalány, 56 ürm. tüzifa

1	adószedő	1000	frt.	fizetés	200	frt. lakbér
1	adóellenőr	800	„	„	150	„ „

A városi pénztárnok, az ellenőr, az adószedő és az adó-ellenőr az egy évi fizetésüket felérő óvadék letételére kötelesek.

Felhivom mindazokat, kik a betöltendő és az előléptetés folytán netalán üresedésbe jövő egyébb állásokat elnyerni óhajtják, hogy ebbeli folyamodványaikat hozzám **f. évi Junius hó 12-ig déli 12 óráig** bezárólag, annál bizonyosabban nyujtsák be, mert később érkezett folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

A jelenlegi állásban levő tisztviselőknek a mennyiben kizárólag azon állásra óhajtanak pályázni, melyet ez idő szerint betöltenek, legkésőbb f. évi junius hó 12-ig déli 12 óráig irásban vagy szóval tett jelentkezése pályázat gyanánt elfogadtatik.

Megjegyeztetik, hogy az adó-szedő és adó-ellenőr élethosziglan választatnak és hogy a polgármester, tisztiügyész, erdőmester, mérnöki, árvaszéki ülnöki, a számvevői, pénztári és számviteli állomásokra, a törvény- és szabályrendelet által követett minősitések igazolandók.

Brassó, 1896. évi május hó 19-én.

Dr. Jekel, alispán.

Sosirea şi plecarea trenurilor în Braşov.

Sosirea trenurilor în Braşov:

1. Dela Pesta la Braşov:

Tr. accelerat: 5 óre 07 m. diminéţa.
Trenul de persóne: 8 óre diminéţa.
Trenul accel.: 2 óre 9 min. după am.
Trenul mixt: 10 óre 25 minute séra.

2. Dela Bucurescĭ la Braşov:

Trenul accel: 2 óre 18 min. după am.
Trenul mixt: 5 óre 20 m. după amédĭ.
Trenul de persóne: 9 óre 8 minute séra.
Trenul accel.: 10 óre 19 minute séra.

3. Dela Zernescĭ la Braşov: (Gara Bartolomeiu.)

Trenul mixt: 7 óre 44 min. diminéţa.
Trenul mixt: 1 óră 29 min. după am.
Trenul mixt: 8 óre 31 min. séra.

Plecarea trenurilor din Braş.

1. Dela Braşov la Pesta

Trenul mixt: 5 óre 8 min. diminéţa.
Trenul accel.: 2 óre 45 min. după am.
Trenul de persóne: 7 óre 43 min. séra.
Tr. accelerat: 10 óre 26 min. séra.

2. Dela Braşov la Bucurescĭ:

Trenul de pers.: 3 óre 55 min. dimin.
Tr. accelerat: 5 óre 14 m. dimin.
Trenul mixt: 11 óre înainte de amédĭ.
Trenul accel.: 2 óre 19 min. după am.

3. Dela Braşov la Zernescĭ. (Gara Bartolomeiu.)

Trenul mixt: 8 óre 35 min. diminéţa.
„ „ 4 „ 55 m. după am.
Trenul mixt: 4 óre 30 min. dim.